

Posudek diplomové práce

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy
Katedra francouzského jazyka a literatury

Autor diplomové práce: Zuzana HAVLOVÁ

Název diplomové práce: Historie a současnost české komunity ve Francii se zaměřením na spolkový život

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Tomáš Klinka, PhD

Oponent diplomové práce: Prof. PhDr. Marie Bořek-Dohalská, DrSc

Diplomová práce Zuzany Havlové se zabývá problematikou české komunity ve Francii v různých obdobích, dotýká se i působení některých významných českých osobností ve Francii a velmi zevrubně přibližuje spolkový život české komunity v minulých obdobích i v současnosti. S historií české komunity ve Francii bezprostředně souvisí historický vývoj nejprve české, později pak československé migrace tak, jak se vyvíjela a probíhala v různých vlnách. Autorka vychází z migrace v druhé polovině devatenáctého století a téměř bezprostředně navazuje na situaci mnohých Čechů, kteří se ocitli ve Francii během první světové války.

Situace se mění zcela výrazně Československo-francouzskou smlouvou v březnu 1920, která umožňuje českým občanům uzavírání dočasných pracovních smluv, z nich se však často stávají smlouvy trvalejšího charakteru a konečně vedou v nejednom případě k získání francouzského občanství. Jednou týdně dokonce zprvu odjížděly organizované transporty Čechů do Francie za prací. Situace se zcela obrací ve třicátých letech, v době hospodářské krize, kdy nastává značná reemigrace a další, podstatná změna je ovlivněna politickou situací po Mnichově. V roce 1945 je situace jiná, nemálo Čechů se vrací, ale ti, co už získali během svého pobytu ve Francii své pracovní místo a řadu přátel, na návrat většinou nepomýšlejí. Velká vlna emigrace nastává po únoru 1948, kdy do Francie a do dalších zemí odchází z Československa téměř 60 tisíc osob. Politické poměry poznamenaly migraci i v roce 1968 – výrazně ovšem pak po listopadu 1989. V roce 1993 vytvořila Francie zvláštní integrační program a doplněk pak dodal Sarkozyho zákon, kdy k původním podmínkám pro získání trvalého pobytu přibýly ještě podmínky finanční. Se vstupem České republiky do EU se již pohyb obyvatelstva výrazně mění a počty příslušníků jednotlivých národností a států lze jen těžko přesněji odhadovat.

Po celé období, od konce 19. století až do současnosti, našla svůj druhý domov ve Francii řada významných osobností českého kulturního a veřejného života, výtvarníci, literáti a další, z nichž autorka připomíná alespoň zmínkou Alfonse Muchu, Františka Kupku, Otakara Kubína, Bohuslava Reynka a Františka Matouška.

V další části práce pak diplomantka představuje vývoj českých a československých spolků ve Francii. Prvním spolkem byla Beseda (1862 – J.V.Frič), dále stojí za zmínku český Sokol v Paříži a od počátku 20. století pak celá řada spolků v Paříži i v jiných městech. V roce 1914 založily spolky Sokol a Rovnost tzv. *Kolonii*, která spojovala krajany nejprve v Paříži a postupně se její působnost rozšířila do celé Francie. Činnost *Kolonie*, ale i dalších spolků se projevovala nejen v sociální oblasti, ale velkou úlohu hrála i v činnosti kulturní a osvětové. Role spolků se změnila po roce 1918, výrazný rozvoj této činnosti nastal ve 20. letech a opět jiná situace vznikla

s příchodem krize ve 30. letech. V další kapitole je popsán spolkový život ve Francii v letech 1948 – 1989.

Zvláštní kapitolu tvoří zmínky o československém školství ve Francii. Zde se autorka omezuje pouze na základní údaje o prvních československých školách a jejich vývoji v meziválečném období, na několika dalších stránkách pak zmiňuje československé středoškolské sekce – Dijon, St. Germain-en-Laye a Nîmes. Domnívám se, že v rámci celkového obrazu mohla být tato kapitola poněkud zevrubněji pojata, protože českými středoškolskými sekcemi od počátku až do současnosti procházela celá řada dnes již významných osobností našeho kulturního života a zájem mladé generace o tento typ studia je v dnešní době až překvapivě výrazný.

Další podstatnou část práce pak tvoří vylíčení české komunity ve Francii v současnosti, úloha našeho velvyslanectví a Českého centra v Paříži, české školství, český film ve Francii a další četné aktivity českých spolků a asociací. Je velmi cenné, že se autorce podařilo vytvořit dotazníkový průzkum, který obráží přímo pohled občanů jednotlivých krajanských spolků a asociací, jejich pohled na řadu aktivit, které lze v rámci těchto společenství vytvářet a ukazovat tak zajímavé možnosti v rozsáhlé činnosti českých spolků, které mají dlouholetou a bohatou tradici.

Diplomová práce Zuzany Havlové je pečlivě zpracována, nabízí velké a zajímavé množství materiálu, který je cenný pro další bádání v této oblasti a pro celkové přiblížení tradičních významných česko-francouzských vztahů.

Plně doporučuji práci Zuzany Havlové k obhajobě.

V Praze dne 14. května 2018

Prof. PhDr. Marie Bořek-Dohalská, DrSc.